

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มกอช. 6905-2548

THAI AGRICULTURAL COMMODITY AND FOOD STANDARD

TACFS 6905-2005

**การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
ฟาร์มเป็ดไข่**

**GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR
LAYER DUCK FARM**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.01 ISBN 974-403-353-3

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มกอช. 6905-2548

THAI AGRICULTURAL COMMODITY AND FOOD STANDARD

TACFS 6905-2005

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ

ฟาร์มเป็ดไข่

GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR

LAYER DUCK FARM

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 0 2283 1600 www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 122 ตอน 114 ง

วันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2548

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาร่างมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับฟาร์มเปิดไข่

1. ประธานคณะอนุกรรมการ
นายยุคล ลิ่มแหลมทอง อธิบดีกรมปศุสัตว์
นางวิมลพร อิติศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ ผู้แทน
2. ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
3. ผู้แทนกองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์
นางศิริพันธ์ โมราถบ
4. ผู้แทนสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์
นางนิตยา นิจถาวร
5. ผู้แทนสำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์
นายธรรมรัตน์ รุจิราวังศ์
นายประยูร ครองยุติ
6. ผู้แทนสำนักรับรองมาตรฐานสินค้าและระบบคุณภาพ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางกรรณิภา พิชญ์ทยานุกุล
7. ผู้แทนคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รศ. สุภาพร อีสริโยตม
8. ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
นายบุญเพ็ง สันติวัฒนธรรม
นางสาวกุหลาบ กิมศรี
9. ผู้แทนสมาคมผู้เลี้ยงเป็ดเพื่อการค้าและการส่งออก
นายองอาจ ตันทวนิช
นายปรีชา สมบูรณ์เจริญชัย
10. ผู้แทนสัตวแพทยสภา
11. ผู้แทนสมาคมสัตว์บาลแห่งประเทศไทย
นางพรรณวดี โสพรรณรัตน์
12. ผู้แทนสมาคมผู้ค้าเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์
นายศักดิ์ดา อีสรานุสรณ์
13. นายสวัสดิ์ ธรรมบุตร
14. ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ
รศ. วิวัฒน์ ชวนะนิกุล

15. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

นางนันทนา โปษณเจริญ

นางสาวพัชรินทร์ สนธิไพโรจน์

อนุกรรมการและเลขานุการ

16. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

นางสาวจิรจิต ดิศสนะ

นางสาวพงศ์สุภา จันทร์บัว

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ไข่เป็ดเป็นสินค้าเกษตรและอาหารที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทย ในกระบวนการผลิตจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพ ความสะอาด ความปลอดภัยในการบริโภค เพื่อเป็นหลักประกัน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคในทุกขั้นตอนของห่วงโซ่อาหาร โดยเฉพาะแหล่งที่มา เริ่มตั้งแต่การเลี้ยงในฟาร์มจนถึงผู้บริโภค เพื่อใช้กำกับดูแลการผลิตและพัฒนามาตรฐานการจัดการฟาร์มเป็ดไข่ให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สร้างภาพลักษณ์ที่ดี สามารถส่งเสริมเป็นสินค้าออกแข่งขันกับต่างประเทศได้ในอนาคต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงเห็นสมควรจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเป็ดไข่

มาตรฐานนี้กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

คุณารัตน์ หรินทรานนท์ นิตยา นิจถาวร วิมล อยู่ยืนยง พรศิริ ตั้งใจพัฒนา วัลลี ดิษยาธิคม นิตยา จุติกิติเตชา นิธิพันธุ์ กุลปรีดาร์ตน์. 2546. คู่มือระเบียบการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานฟาร์มเป็ดพันธุ์สำหรับผู้ประกอบการ P-PS-DM/LAY-FAM-001. กรมปศุสัตว์.

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ :

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่

พ.ศ. 2548

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2548 มีมติเห็นชอบให้กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการคุ้มครองผู้บริโภค

ดังนั้น อาศัยอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ซึ่งแต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545 จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่ ไว้เป็นมาตรฐานสมัครใจ ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2548

(คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเป็ดไข่

1 ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาตินี้ กำหนดวิธีปฏิบัติ ว่าด้วยสภาพทั่วไปของฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านอาหารสัตว์ การจัดการบุคลากร การจัดการสุขภาพสัตว์ การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก การจัดการทรัพยากรน้ำ และการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

2 บทนิยาม

2.1 ฟาร์มเป็ดไข่ (layer duck farm) หมายถึง สถานที่เลี้ยงเป็ดไข่เพื่อการผลิตไข่เป็ดในทางการค้า

2.2 เป็ดไข่ (layer duck) หมายถึง สัตว์ปีกที่จัดอยู่ในตระกูล *Anas platyrhynchos* สำหรับเพศเมียเลี้ยงไว้เพื่อผลิตไข่

2.3 ไข่เป็ด (duck egg) หมายถึง ไข่ที่ได้จากเป็ดไข่ เปลือกมีสีตามลักษณะสายพันธุ์ สามารถนำมาใช้เป็นอาหารได้

3 ลำดับข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมิน

ลำดับข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมินของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเป็ดไข่ให้เป็นไปตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงลำดับข้อกำหนด เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีตรวจประเมิน (ดูรายละเอียดข้อแนะนำในภาคผนวก ก)

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
<p>1. สภาพทั่วไปของฟาร์ม</p> <p>1.1 ทำเลที่ตั้งฟาร์ม</p>	<p>ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสัตว์ อากาศถ่ายเทได้ดี อยู่ห่างจากแหล่งปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมีและชีวภาพ แหล่งน้ำสาธารณะ ตลาดนัดค้าสัตว์ โรงฆ่าสัตว์</p>	<p>- ตรวจพินิจสภาพแวดล้อม</p>
<p>1.2 ลักษณะฟาร์ม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวางผังฟาร์มที่ดี โดยการจัดพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน สะดวกในการปฏิบัติงาน 2. อาคารสำนักงาน บ้านพักอาศัยต้องแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากโรงเรือนเลี้ยงเป็ดไข่พอสมควร 3. มีแหล่งน้ำสะอาดเพียงพอ และเหมาะสมสำหรับใช้ประโยชน์ภายในฟาร์มได้ตลอดเวลา 4. มีรั้วรอบบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ และควรมีทางเข้า-ออกทางเดียว มีระบบป้องกันเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์ม ส่วนถนนภายในฟาร์มต้องใช้วัสดุคงทน สะดวกในการปฏิบัติงานภายในฟาร์ม 	<p>- ตรวจพินิจ</p>
<p>1.3 ลักษณะโรงเรือน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงเป็ดไข่ต้องมีโครงสร้างที่แข็งแรง มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเป็ดที่เลี้ยง ถูกสุขลักษณะ และเป็ดไข่อยู่สบาย มีวัสดุรองพื้นที่สะอาดและแห้งสำหรับเป็ดวางไข่ 	<p>- ตรวจพินิจ</p>

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	<p>2. โรงเรือนเลี้ยงเปิดไข่มีระยะห่างกันเพียงพอที่จะไม่เกิดการปนเปื้อนข้าม และบริเวณหน้าโรงเรือน ต้องมีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคสำหรับจุ่มเท้าบุคคลเวลาเข้า-ออกจากโรงเรือน</p> <p>3. มีระบบป้องกันสัตว์ปีกอื่นหรือสัตว์พาหะนำโรคเข้ามาในบริเวณโรงเรือน เช่น การใช้ตาข่าย</p>	
<p>2. การจัดการฟาร์ม</p> <p>2.1 การจัดการโรงเรือนและอุปกรณ์เลี้ยงเปิดไข่</p>	<p>1. จัดการโรงเรือนและอุปกรณ์ให้ถูกสุขลักษณะ มีวิธีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อภายในโรงเรือนและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนเปิด</p> <p>3. ต้องดูแลซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์ให้มีความปลอดภัยต่อเปิดและผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>4. มีการพักโรงเรือนและอุปกรณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนนำเปิดรุ่นใหม่เข้าเลี้ยง</p>	<p>- ตรวจพินิจ และตรวจสอบการปฏิบัติงาน</p>
<p>2.2 การจัดการรอบโรงเรือน</p>	<p>จัดการบริเวณโดยรอบโรงเรือนให้สะอาด ไม่เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค</p>	<p>- ตรวจพินิจและตรวจสอบการปฏิบัติงาน</p>
<p>2.3 การจัดการเปิดไข่แต่ละรุ่น</p>	<p>1. คัดเลือกเปิดที่มีลักษณะแข็งแรงสมบูรณ์ให้อยู่ในฝูงเดียวกัน</p> <p>2. จัดเตรียมความพร้อมของโรงเรือนก่อนนำเปิดรุ่นใหม่เข้าเลี้ยง</p>	<p>- ตรวจพินิจ</p> <p>- ตรวจสอบบันทึกการเตรียมโรงเรือน (มกอช. ข/8) และตรวจพินิจ</p>

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.4 การบันทึกข้อมูล	<p>1. มีระบบการบันทึกข้อมูลการบริหารฟาร์ม ซึ่งประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> • การบริหารบุคลากรและแรงงาน บันทึกประวัติบุคคล • การบริหารงานฟาร์ม ได้แก่ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวสัตว์ การจัดการฟาร์ม การใช้อาหารสัตว์ การใช้ยาและวัคซีน ข้อมูลสุขภาพสัตว์ การใช้ยาและสารเคมีในฟาร์ม การทำบัญชีฟาร์ม <p>2. เก็บบันทึกข้อมูลเพื่อการตรวจสอบอย่างน้อย 2 ปี หลังจากวันปลดเบ็ด</p>	- ตรวจสอบบันทึกประจำฟาร์ม ในภาคผนวก ข ตามแบบบันทึกข้อมูลมกอช. ข/1-ข/8
2.5 คู่มือการจัดการฟาร์ม	มีคู่มือแสดงรายละเอียดที่มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยง การจัดการอาหาร การดูแลสุขภาพสัตว์ การป้องกันและรักษาโรคฯลฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง	- ตรวจสอบเอกสารคู่มือที่เกี่ยวข้อง
<p>3. การจัดการด้านอาหารสัตว์</p> <p>3.1 คุณภาพ</p>	<p>1. แหล่งที่มา</p> <ul style="list-style-type: none"> • อาหารสัตว์สำเร็จรูปต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่าย ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ • อาหารสัตว์ผสมใช้เอง วัตถุดิบต้องมีคุณภาพเป็นไปตามที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ <p>2. ภาชนะบรรจุ ต้องแห้ง สะอาด กันความชื้นได้</p> <p>3. การขนส่ง ส่วนที่บรรจุทุกต้องแห้ง สะอาด ไม่ทำให้อาหารสัตว์เสียหาย</p>	<p>- ตรวจสอบบันทึกการตรวจรับอาหารสัตว์สำเร็จรูป (มกอช. ข/2) ในภาคผนวก ข</p> <p>- ตรวจสอบพินิจลักษณะของอาหาร หรือตรวจจากเอกสารทางห้องปฏิบัติการ</p> <p>- ตรวจสอบพินิจ</p> <p>- ตรวจสอบพินิจ</p>

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
3.2 การเก็บรักษา	1. จัดให้มีสถานที่เฉพาะสำหรับเก็บอาหารสัตว์ที่สามารถรักษาคุณภาพของอาหารสัตว์ไม่ให้เปลี่ยนแปลง 2. ต้องมีวัสดุรองด้านล่างอาหารสัตว์ที่บรรจุถุง เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก	- ตรวจพินิจ
3.3 การให้อาหารสัตว์	อาหารสำเร็จรูปหรืออาหารผสมใช้เองต้องให้อาหารตามรุ่นของเป็ดที่เลี้ยง โดยควบคุมให้มีการปนเปื้อนน้อยที่สุดในระหว่างการให้อาหารสัตว์	- ตรวจพินิจและตรวจแบบบันทึกข้อมูลการเลี้ยง (มกอช. ข/1) ในภาคผนวก ข
4. การจัดการบุคลากร	1. มีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรผู้ประกอบการฟาร์มเป็ดไข่ ทำหน้าที่ควบคุมการจัดการฟาร์ม 2. มีจำนวนบุคลากรพอเพียงกับจำนวนเป็ดที่เลี้ยง มีการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน 3. บุคลากรควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 4. ให้สัตวแพทย์ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งจากสัตวแพทย์สภา และได้รับใบอนุญาตสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ เป็นผู้ควบคุมฟาร์มเป็ดไข่	- ตรวจสอบบันทึกประวัติบุคลากร (มกอช. ข/7) และตรวจเอกสาร - ตรวจพินิจ - ตรวจเอกสาร - ตรวจเอกสาร

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
<p>5. การจัดการสุขภาพสัตว์</p> <p>5.1 การป้องกันและควบคุมโรค</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีระบบการป้องกันและทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์ม 2. มีการควบคุมสุขลักษณะภายในฟาร์มเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค 3. จัดโปรแกรมสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้เปิด 4. มีแผนการจัดการควบคุมโรค และแผนการกำจัดโรคในฟาร์มที่สอดคล้องกับแผนจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบกรณีเปิดป่วยหรือตาย 5. เมื่อเกิดโรคระบาด ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2542) 	<p>- ตรวจพินิจ ตรวจบันทึกประจำฟาร์ม (มกอช. ข/4, ข/6)</p>
<p>5.2 การบำบัดโรค</p>	<p>ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และตามข้อกำหนดมาตรฐานการควบคุมการใช้ยาสัตว์</p>	<p>- ตรวจบันทึกประจำฟาร์ม ด้านสัตวแพทย์ ตามตัวอย่างแบบบันทึก มกอช. ข/3 และ ข/5</p>
<p>5.3 การควบคุมสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค</p>	<p>มีระบบป้องกันและกำจัดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ</p>	<p>- ตรวจพินิจ และตรวจบันทึกประจำฟาร์ม</p>
<p>6. การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบฝูงเปิดเป็นระยะ อย่างเป็นสม่ำเสมอ 2. ดูแลสุขภาพเปิดให้สมบูรณ์ มีการเจริญเติบโตตามสายพันธุ์ และมีพฤติกรรมตามธรรมชาติ 	<p>- ตรวจพินิจ และตรวจบันทึกประจำฟาร์ม</p>

ลำดับข้อกำหนด	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
7. การจัดการทรัพยากรน้ำ	<p>1. มีการจัดการและดูแลแหล่งน้ำภายในบริเวณฟาร์มอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงสภาวะแวดล้อม ความปลอดภัยและการป้องกันควบคุมโรค</p> <p>2. น้ำใช้ภายในฟาร์มต้องมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำที่ใช้บริโภคได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจคุณภาพน้ำอย่างน้อยปีละครั้ง</p>	- ตรวจพินิจ และตรวจจากเอกสารทางห้องปฏิบัติการ
8. การจัดการสิ่งแวดล้อม	<p>1. มีการกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูล มูลเป็ดและซากเป็ดอย่างถูกวิธี เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. จะต้องมีการบำบัดน้ำก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ</p>	- ตรวจพินิจ และสุ่มตัวอย่างน้ำเสียตรวจสอบเป็นครั้งคราว
9. การจัดการผลิตผล	<p>1. รวบรวมผลิตผลที่ได้จากฟาร์มเป็ดไข่ได้แก่ไข่เป็ดไว้ในภาชนะที่สะอาด สามารถป้องกันความเสียหายกับผลิตผล</p> <p>2. เก็บผลิตผลไว้ในสถานที่ที่ถูกต้องสุกสุก แยกออก เป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้สะดวก สามารถป้องกันพาหะนำโรคเข้ามาในบริเวณจัดเก็บ</p> <p>3. ไข่เป็ดควรมีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานไข่เป็ด (มกอช. 6703-2548)</p>	- ตรวจพินิจ

4 คำแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่

คำแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่นี้มีไว้ให้เกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการผลิตไข่เปิดให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ผลผลิตสูงคุ้มค่าต่อการลงทุน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนของการผลิตไข่เปิด และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดอธิบายไว้ในภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

ข้อแนะนำหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่

ข้อแนะนำการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเปิดไข่ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติฟาร์มมาตรฐาน เพื่อให้ได้การรับรอง ว่าด้วยสภาพทั่วไปของฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการอาหารสัตว์ การจัดการบุคลากร การจัดการสุขภาพสัตว์ การจัดการสวัสดิภาพสัตว์ปีก และการจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ข้อแนะนำได้กำหนดวิธีปฏิบัติฟาร์มมาตรฐานดังนี้

1 สภาพทั่วไปของฟาร์ม

1.1 ทำเลที่ตั้งฟาร์ม

1.1.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสัตว์ อากาศถ่ายเทได้ดี การคมนาคมสะดวก ไม่มีน้ำท่วมขัง อยู่ห่างจากแหล่งปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมีและชีวภาพ แหล่งน้ำสาธารณะ ตลาดนัดค้าสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากภายนอกเข้าสู่ฟาร์มได้

1.2 ลักษณะฟาร์ม

1.2.1 มีการวางผังฟาร์มที่ดี โดยการจัดพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนสำหรับพื้นที่เลี้ยงสัตว์ โรงเก็บอาหารสัตว์ พื้นที่ทำลายซากสัตว์ อาคารสำนักงาน เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงาน สามารถป้องกันและควบคุมโรคภายในฟาร์มได้

1.2.2 อาคารสำนักงาน บ้านพักอาศัย ต้องแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากโรงเรือนเลี้ยงเปิดพอสมควร

1.2.3 มีแหล่งน้ำที่สะอาด หรือสถานที่เก็บกักน้ำเพียงพอ สำหรับใช้ประโยชน์ภายในฟาร์มได้ตลอดเวลา

1.2.4 มีรั้วรอบบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ และควรมีทางเข้า-ออกทางเดียว มีระบบป้องกันเชื้อโรคก่อนเข้าฟาร์ม

1.2.5 ถนนภายในฟาร์มต้องใช้วัสดุคงทนมีสภาพเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะจากฝุ่นละออง สะดวกในการขนส่งลำเลียงผลิตผล อาหารสัตว์ และอุปกรณ์เข้า-ออกจากฟาร์ม

1.3 ลักษณะโรงเรือน

1.3.1 โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงเปิดไข่ต้องมีโครงสร้างที่แข็งแรง ไม่มีส่วนที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อตัวเปิด มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนเปิดที่เลี้ยง ถูกสุขลักษณะ และเปิดอยู่สบาย วัสดุรองพื้นคอกต้องแห้งและสะอาด ในบริเวณที่สำหรับวางไข่ และสะดวกต่อการปฏิบัติงาน

- 1.3.2 โรงเรือนเลี้ยงเปิดไข่มีระยะห่างกันเพียงพอ สามารถป้องกันการปนเปื้อนข้าม และบริเวณหน้าโรงเรือน ต้องมีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรค สำหรับจุ่มเท้าบุคคลเวลาเข้า-ออกจากโรงเรือน
- 1.3.3 พื้นที่สำหรับเลี้ยงเปิดไข่ในระยะให้ผลผลิตควรมีจำนวนเปิดไข่ไม่มากกว่า 10 ตัว ต่อตารางเมตร เพื่อให้มีอิสระในการเคลื่อนไหว
- 1.3.4 ควรมีระบบป้องกันสัตว์ปีกอื่นหรือสัตว์พาหะนำโรคเข้ามาในบริเวณโรงเรือน เช่น การใช้ตาข่าย

2 การจัดการฟาร์ม

2.1 การจัดการโรงเรือนและอุปกรณ์เลี้ยงเปิดไข่

- 2.1.1 จัดการโรงเรือนและอุปกรณ์ให้ถูกสุขลักษณะ และสะดวกต่อการปฏิบัติงาน มีวิธีการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อภายในโรงเรือนและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.2 จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนเปิด
- 2.1.3 ดูแลซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์ให้มีความปลอดภัยต่อเปิดและผู้ปฏิบัติงาน
- 2.1.4 มีการพักโรงเรือนหลังจากย้ายเปิด ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคในโรงเรือนและอุปกรณ์ให้เรียบร้อย แล้วปิดพักโรงเรือนไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนนำเปิดรุ่นใหม่เข้ามาเลี้ยง หรือปฏิบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.2 การจัดการรอบโรงเรือน

ทำความสะอาดบริเวณรอบโรงเรือน มิให้เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคและสัตว์พาหะนำโรค

2.3 การจัดการเปิดไข่แต่ละรุ่น

- 2.3.1 คัดเลือกเปิดที่มีลักษณะแข็งแรงสมบูรณ์มีอายุ ขนาดเดียวกัน ให้อยู่ในฝูงเดียวกัน คัดเปิดที่อ่อนแอออก
- 2.3.2 จัดเตรียมความพร้อมของโรงเรือน ก่อนนำเปิดเข้าเลี้ยง ถ้าเป็นโรงเรือนลูกเปิดควรป้องกันลมและฝนได้ พร้อมทั้งป้องกัน สัตว์ต่างๆที่เป็นศัตรูและพาหะนำเชื้อโรค เช่น สุนัข แมว หนู นก เป็นต้น

2.4 การบันทึกข้อมูล

มีระบบการบันทึกข้อมูลการบริหารฟาร์ม ตามตัวอย่างแบบบันทึกประจำฟาร์มในภาคผนวก ข ได้แก่

- 2.4.1 การบริหารบุคลากรและแรงงาน บันทึกประวัติบุคคล

2.4.2 การบริหารงานฟาร์ม ได้แก่ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวสัตว์ การจัดการฟาร์ม การใช้อาหารสัตว์ การใช้ยาและวัคซีนข้อมูลสุขภาพสัตว์ การใช้ยาและสารเคมีในฟาร์ม การทำบัญชีฟาร์ม

2.4.3 เก็บบันทึกข้อมูลเพื่อการตรวจสอบอย่างน้อย 2 ปี หลังจากวันปลดเปิด

2.5 คู่มือการจัดการฟาร์ม

มีคู่มือการจัดการฟาร์มเปิดไขที่ให้ความรู้และแสดงให้เห็นรายละเอียดการปฏิบัติงานภายในฟาร์ม ได้แก่ วิธีการเลี้ยง การจัดการฟาร์ม ระบบการบันทึกข้อมูล การจัดการอาหารสัตว์ การป้องกันและควบคุมโรค การดูแลสุขภาพสัตว์ และการทำบัญชีฟาร์ม เป็นต้น

3 การจัดการด้านอาหารสัตว์

3.1 คุณภาพ

3.1.1 แหล่งที่มา

- อาหารสัตว์สำเร็จรูปต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่าย ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หรือประกาศอื่นๆที่แก้ไขเพิ่มเติม
- อาหารสัตว์ผสมใช้เอง วัตถุดิบต้องมีคุณภาพเป็นไปตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หรือประกาศอื่นๆที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.1.2 ภาชนะบรรจุต้องสะอาดแห้ง กันความชื้นได้ ไม่มีสารปนเปื้อนในปริมาณที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์

3.1.3 การขนส่ง รถบรรทุกที่ใช้ขนส่ง ส่วนที่บรรจุต้องแห้ง สะอาด ไม่มีการตกค้างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดในส่วนบรรจุ ซึ่งอาจทำให้อาหารสัตว์เสียหายได้

3.2 การเก็บรักษา

3.2.1 จัดให้มีสถานที่เฉพาะสำหรับเก็บอาหารสัตว์ที่สามารถรักษาคุณภาพของอาหารสัตว์ไม่ให้เปลี่ยนแปลง สะอาดแห้ง ปราศจากแมลงและสัตว์ต่างๆ

3.2.2 ต้องมีวัสดุรองด้านล่างอาหารสัตว์ที่บรรจุลง เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

3.3 การให้อาหาร

3.3.1 อาหารสำเร็จรูปหรืออาหารผสมใช้เองต้องให้ตามรุ่นของเปิดที่เลี้ยง โดยควบคุมให้มีการปนเปื้อนทางกายภาพ เคมี และชีวภาพน้อยที่สุดในระหว่างการให้อาหารสัตว์

3.3.2 ควรให้อาหารเลี้ยงเปิดไขอย่างเพียงพอในแต่ละครั้ง

4 การจัดการบุคลากร

- 4.1 มีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประกอบการฟาร์มเปิดไข้ทำหน้าที่ควบคุมการจัดการฟาร์ม
- 4.2 มีจำนวนบุคลากรพอเพียงกับจำนวนเปิดที่เลี้ยง มีการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน บุคลากรได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 4.3 บุคลากรควรได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผู้ที่ป่วยเป็นโรคไข้หวัดหรือโรคอุจจาระร่วงไม่ควรเข้าไปปฏิบัติงานในฟาร์ม
- 4.4 ให้สัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งของสัตวแพทยสภา และได้รับใบอนุญาตสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ เป็นผู้ดูแลสุขภาพ และสุขอนามัยของเปิดในฟาร์ม

5 การจัดการสุขภาพสัตว์

5.1 การป้องกันและควบคุมโรค

- 5.1.1 บริเวณเข้า-ออกพื้นที่เลี้ยงสัตว์จะต้องมีประตูเข้า-ออกของยานพาหนะทุกชนิดที่แล่นเข้าฟาร์ม โดยให้ผ่านบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค หรือพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค สำหรับบุคคลที่เข้า-ออกพื้นที่เลี้ยงสัตว์ จะต้องผ่านบริเวณที่ฟาร์มกำหนดเป็นเขตป้องกันเชื้อโรคและต้องมีการจดบันทึกการผ่านเข้า-ออกฟาร์มที่สามารถตรวจสอบได้
- 5.1.2 มีการควบคุมสุขลักษณะภายในฟาร์มเปิดไข้เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค โดยเฉพาะเขตพื้นที่เลี้ยงสัตว์ ควรมีการป้องกันการสะสมของเชื้อโรคภายในฟาร์ม นอกจากนี้ควรมีเครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคหรืออุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกเพื่อใช้งานในจุดต่างๆภายในฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.1.3 มีการจัดโปรแกรมสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้เปิด เช่น วัคซีนอหิวาต์เปิด วัคซีนด็กเพลก (กาฬโรคเปิด)
- 5.1.4 มีแผนการจัดการควบคุมโรค และแผนการกำจัดโรคในฟาร์มที่สอดคล้องกับแผนจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ เมื่อมีเปิดป่วยหรือตายภายในฟาร์ม และควรทำลายซากเปิดที่ตายจากสาเหตุของเชื้อโรคตามวิธีการที่กำหนดโดยหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ
- 5.1.5 ถ้าพบว่าเปิดไข้มีอัตราการตายสูงผิดปกติต้องทำการผ่าซากโดยสัตวแพทย์ เพื่อตรวจวินิจฉัยเบื้องต้น และกรณีสงสัยว่าเปิดเป็นโรคระบาดให้ส่งตรวจห้องปฏิบัติการ
- 5.1.6 กรณีที่เกิดโรคระบาด ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2542)

5.2 การบำบัดโรค

5.2.1 ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มตามพ.ร.บ. วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545

5.2.2 การใช้ยาสำหรับสัตว์ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก. 7001-2540)

5.3 การควบคุมสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค มีระบบป้องกันและกำจัดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น สุนัข แมว นก หนู แมลงสาบ และแมลงวัน เป็นต้น อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

6 การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก

มีการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก โดยปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพสัตว์ปีก ณ สถานที่เลี้ยง พ.ศ. 2542

6.1 ตรวจสอบฝูงเปิดอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ในช่วงระยะห่างที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่า เป็ดมีสุขภาพสมบูรณ์ดี ไม่เจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บ

6.2 ดูแลเปิดให้ได้รับอาหารอย่างทั่วถึง มีการเจริญเติบโตตามลักษณะของสายพันธุ์

6.3 มีการจัดการภายในโรงเรือน เพื่อให้เปิดมีพฤติกรรมตามธรรมชาติ

6.4 การจัดการดูแลเปิดที่ได้รับบาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ ควรได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน ในกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สมควรรักษาให้รับทำลายทันที เพื่อไม่ให้เกิดการทุกข์ทรมาน

7 การจัดการทรัพยากรน้ำ

7.1 มีการจัดการและดูแลแหล่งน้ำภายในบริเวณฟาร์มอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงสภาวะแวดล้อม ความปลอดภัยและการป้องกันควบคุมโรค

7.2 น้ำใช้ภายในฟาร์มต้องมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำที่ใช้บริโภคได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจคุณภาพน้ำอย่างน้อยปีละครั้ง

8 การจัดการสิ่งแวดล้อม

8.1 การกำจัดขยะมูลฝอย ต้องมีการรวบรวมไว้ในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัดโดยวิธีที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

8.2 เก็บเปิดที่ตายออกจากเล้าทันทีทุกครั้งที่มีการตรวจพบ โดยใส่ถุงพลาสติกกันน้ำ และปิดปากถุงให้มิดชิด เพื่อป้องกันสัตว์พาหะนำโรค แล้วนำไปทำลาย โดยการฝังหรือเผา ซากเปิดที่ตายในฟาร์มต้องมีบริเวณเฉพาะสำหรับการทำลายซาก พื้นที่ต้องห่างจากบริเวณโรงเรือนอื่น และสามารถควบคุมได้ การทำลายซากมี 2 วิธี ดังนี้

8.2.1 การทำลายโดยการฝัง ต้องมีเนื้อที่เพียงพอ อยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึงและไม่ใกล้แหล่งน้ำ ฝังซากได้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร โรยปูนขาวหรือราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ก่อนกลบหลุมเหนือระดับผิวดิน และมีการป้องกันไม่ให้สัตว์ไปคุ้ยเขี่ย

8.2.2 การทำลายโดยการเผา มีสถานที่เผา หรือเตาเผาอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม ใช้ไฟเผาซากจนหมด

8.3 ภายหลังจากปลดเปิด ควรจัดการวัสดุรองพื้นอย่างถูกวิธี มีการขนย้ายด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม

8.4 มูลสัตว์ต้องเก็บกวาดไม่ให้หมักหมมภายในโรงเรือน หรือนำไปทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ เพื่อไม่ให้เกิดกลิ่นที่ทำให้เกิดความรำคาญต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียง

8.5 น้ำที่ใช้ล้างโรงเรือนและอุปกรณ์ จะต้องมีการบำบัดให้เหมาะสมก่อนการปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

8.6 มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและพื้นที่รอบโรงเรือนให้สะอาด

9 การจัดการผลิตผล

9.1 รวบรวมผลิตผลที่ได้จากฟาร์มเปิดไข่ได้แก่ ไข่เปิดไว้ในภาชนะที่สะอาด สามารถป้องกันความเสียหายกับผลิตผล

9.2 เก็บผลิตผลไว้ในสถานที่ที่ถูกสุขลักษณะ แยกออก เป็นสัดส่วน อากาศถ่ายเทได้สะดวก สามารถป้องกันพาหะนำโรคเข้ามาในบริเวณจัดเก็บ

9.3 ไข่เปิดควรมีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานไข่เปิด (มกอช. 6703-2548)

แบบบันทึกการตรวจรับอาหารสัตว์สำเร็จรูปหรือวัตถุดิบอาหารสัตว์ (มกอช. ข/2)

ชื่อเจ้าของฟาร์ม/เกษตรกร.....ชื่อฟาร์มเลขทะเบียนฟาร์ม

วัน เดือน ปี	ผู้ขาย อาหารสัตว์	ชนิดอาหารสัตว์	จำนวน	Lot No.	ลักษณะปรากฏ			ผู้ตรวจสอบ
					สี	กลิ่น	ความชื้น	

แบบบันทึกการรักษาและดูแลสุขภาพเปิด (มกอช. ข/3)

คอกที่.....พันธุ์.....เกิดวันที่.....จำนวน(เริ่มต้น).....ตัว เริ่มเลี้ยงวันที่.....

วัน เดือน ปี	อาการ	ผลการตรวจวินิจฉัยโรค	การรักษาและผลการรักษา	สัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม

แบบบันทึกข้อมูลการทำวัคซีนเปิด (มกอช. ข/4)

คอกที่.....พันธุ์.....เกิดวันที่.....จำนวน(เริ่มต้น).....ตัว เริ่มเลี้ยงวันที่.....

ลำดับที่	การฉีดวัคซีน		ผู้รับผิดชอบ
	วันที่	ชนิดของวัคซีน	

แบบบันทึกการใช้ยาและสารเคมีที่ใช้ในฟาร์ม (มกอช. ข/5)

ชื่อเจ้าของฟาร์ม/เกษตรกร.....ชื่อฟาร์มเลขทะเบียนฟาร์ม

วัน เดือน ปี	ข้อมูลยาและสารเคมีที่ใช้					ชื่อผู้บันทึก
	ชื่อการค้า / บริษัท	เลขทะเบียน	ชื่อสามัญ	วิธีการใช้	วันหมดอายุ	

แบบบันทึกบุคคลเข้า-ออกฟาร์ม (มกอช. ข/6)

ว/ด/ป	ชื่อ-สกุล	วัตถุประสงค์การเข้า-ออกฟาร์ม	เลขทะเบียนรถยนต์	จำนวนคน	ลายเซ็น

แบบบันทึกประวัติบุคคลากร (มกอช. ข/7)

วันที่เข้า ทำงาน	วุฒิการศึกษา	การฝึกอบรม				ผู้จัดการฟาร์ม
		วันที่เข้า ฝึกอบรม	ระยะเวลาในการ ฝึกอบรม	สถานที่ฝึกอบรม	เรื่องที่เข้าฝึกอบรม	

แบบบันทึกการเตรียมโรงเรือน (มกอช. ข/8)

ชื่อฟาร์ม.....ที่อยู่.....โรงเรือนที่.....

การปฏิบัติงาน	วันที่ปฏิบัติงาน							ชื่อสารเคมีที่ใช้		ผู้รับผิดชอบ
								ชื่อสารเคมี	ปริมาณ	
1. เก็บอุปกรณ์ทั้งหมดออกจากโรงเรือน โรงเรือนและอุปกรณ์ที่เสียหาย ซ่อมแซมให้เรียบร้อย										
2. ขนวัสดุรองพื้นออกจากโรงเรือนทั้งฟาร์มแล้วทำความสะอาดโรงเรือนทั้งหมด เช่น พื้น ห้องเก็บอาหาร หลังคาและผ้าม่านของโรงเรือน										
3. พ่นยาฆ่าเชื้อให้ทั่ว ทั้งที่พื้น ผนัง หลังคาและบริเวณรอบๆ โรงเรือนครั้งที่ 1										
4. พ่นยาฆ่าเชื้อที่พื้นโรงเรือน ทั้งภายในและนอกโรงเรือนครั้งที่ 2										
5. เตรียมอุปกรณ์ ติดตั้งอุปกรณ์ให้น้ำและให้อาหาร พร้อมนำลูกนกกระทาเข้า										
6. พ่นยาฆ่าเชื้อ แกลบ และอุปกรณ์การเลี้ยง										
7. ปิดผ้าม่านให้มิดชิด พักโรงเรือนอย่างน้อย 3 วัน										